

Z P R Á V Y Z E S E K C E N E W S F R O M T H E S E C T I O N

Výstava o českých polárních výzkumech

V brněnském Moravském zemském muzeu byla vernisáží 6.11. otevřena výstava "Sever a Jih – české polární výzkumy". Umístěna je ve třech sálech ve 3. patře Dietrichsteinského paláce; v jednotlivých sálech jsou odděleně expozice věnované Arktidě a Antarktidě, ve středním sále je instalováno promítání na plátno a samostatně též na monitoru. V každé části je úvod věnován historii objevování a výzkumů; např. první pobyty Čechů na Islandu jsou již ze 17. století – kněz D. Strejc-Vetter, 1613!). Těžiště antarktické části se pochopitelně týká budování a vědeckého programu české antarktické stanice, která byla otevřena letos v únoru na Ostrově Jamese Rosse a pokřtěna jménem J. G. Mendela. Vedle toho je prezentován i geologický, geofyzikální, astrofyzikální a meteorologický výzkum v 60. a 70. letech 20. století (J. Sekyra, A. Mrkos, S. Fischer). Expozice věnovaná Arktidě se věnuje botanickému, palynologickému, zoologickému, glaciospeleologickému aj. výzkumu Špicberk, Islandu, Sibiře, Grónska a arktické Kanady (např. prof. E. Hadač, prof. J. Svoboda, doc. J. Elster, dr. V. Jankovská, SPELEO Řehák) a představen je i život přírodních národů v Arktidě. Vedle toho je také prezentován srovnávací výzkum tundry Krkonoš a Arktidy, výzkum niválních řas aj. Výstava představuje aktivity našich vědců, které tak po pauze začínají novou etapu vybudováním stanic v Antarktidě i na Špicberkách. Autorkou scénáře je O. Skácelová, spoluautorkou M. Kociánová. Na výstavě spolupracovala řada institucí (např. významně se vedle Masarykovy University podílelo Muzeum Krkonoš ve Vrchlabí, dále Botanický ústav AV ČR, Česká geologická služba) i jednotlivců. Výstava potrvá do 26. dubna 2008.

jl

20. Podzimní bryologicko – lichenologické dny na Šumavě

Tentokrát se podzimní setkání mechařů a lišejníkářů konalo na Šumavě, v Českých Žlebech. Někteří měli cestu tam pohodlnou, dorazili autem, jiní přijeli z dálky a České dráhy jim připravily štreku pestrou a nezapomenutelnou. Například jet ze Znojma a vézt několik PET lahví burčáku nebylo skutečně lehké. No řekněte, přece byste nejeli v září ze Znojma na setkání bez tohoto blahodárného moku. Jenže v Jihlavě byla výlučka. Od té chvíle následovaly další přestupy a zpoždění, o druhé výluce ani nemluvě. Nebezpečí výbuchu řádně „nahrkaných“ burčáků bylo veliké a my nedělali nic jiného, než že upouštěli a upouštěli. Po několika hodinách explozivního napětí jsme Svatka, Tom a Zdeněk, tedy tři mechaři, vylítli naštěstí jen z vlaku ve Stožci. Zde jsme si rozdělili vinné munice a vyrazili již po svých směr České Žleby. Cestou jsme se ze silnice rozhlíželi po krásné šumavské krajině, která byla prosluněná posledními hřejivými paprsky onoho dne. Dýchl na nás podzim. Dělalí jsme krátké přestávky nejen kvůli povolení lahví s burčákem, ale také proto, že na nás ze starých stromořadí doslova mávaly epifyty jako *Usnea* a další lišejníky. U mechatých stromů nám to nedalo, šup lupu z batohu a už jsme byli nosem zarytí mezi druhy rodu *Orthotrichum* a dalšími mechy. Konečně jsme došli k ceduli s nápisem České Žleby, po chvilce jsme objevili naváděcí cedule a v hospůdce nám nakonec vydali i klíče a my se mohli jít ubytovat.

Scházeli jsme se postupně. Celkem se nás sešla necelá třicítka. Absence poměrně velkého počtu českých a moravských bryologů a lichenologů nás zamrzela, tedy alespoň tímto je zdravíme.

Během našich exkurzí jsme se dělili na několik skupin, vybavených povolovacími kartami ke vstupu do I. zóny. Navštívili jsme mokřady (např. Úval u Zvonkové), údolní vrchoviště (např. Vltavský luh, Mrtvý luh), horské vrchoviště (např. Spálený luh, Kaliště), komplexy přirozených květnatých bučin a horských smrčín (např. Smrčina, Bulík, Pod Hraničnickem), suťové lesy (např.

Žlebský vrch, Spáleniště) a další. Po celou dobu nám přálo počasí. Slunce krásně hřálo, takže případné studené nohy od ranního brodění namrzlým rašeliníkem se brzy zahřály.

Po všechny tři večery jsme se scházeli buď dole v hospůdce, na chodbě u kuchyňky nebo na jednom určeném pokoji. Promítaly se fotky a naučné prezentace o Šumavě ale i jiné. Nechyběla ani živá hudba. V pořádku dovezený burčák šuměl mezi rty, jakož i další moky. Z terénu jsme si na základnu vozili nejen seznamy a vzorky nalezených druhů mechorostů a lišejníků, ale občas se poštěstilo a donesli jsme i nějaké houby. Z kuchyňky pak večer voněly různé druhy smaženic. Kdo chtěl, mohl po večerech studovat z literatury a pomocí lupy i mikroskopu. To vše pro nás zařídila Eva. V ubytovně tak bylo skutečně útulno.

A ještě jedna dobrá rada. Pokud zavítáte do oněch končin, zvláště pak do Černého Kříže, dejte pozor na bufet v nádražní budově. Nedoporučujeme jejich přepepřenou gulášovku a bramboráky, nemusí na zažívací trakt působit zrovna blahodárně. Radši navštivte domek nedaleko, kde bydlí se svou rodinou Zdeněk Palice. Je u nich moc příjemně.

Na závěr jen tolik, že se nám setkání moc líbilo. Evě Mikuláškové (a dalším pracovníkům Správy CHKO a NP Šumava) patří velké poděkování za perfektní organizaci a poskytnutí příjemného ubytování na jejich stanici v Českých Žlebech.

Z. Musil

Jarní bryologicko – lichenologické dny na Sedlčansku

Jarní setkání se uskuteční v termínu 17. – 20. dubna 2008 v krajině středního Povltaví na Sedlčansku. Ubytování je zajištěno ve vytápěných chatách se sociálním zařízením v rekreační osadě Sejce (nedaleko obce Nalžovice) přímo u řeky Vltavy. Plánované exkurze budou směřovat především do údolí Vltavy (NPR Drbákov-Albertovy skály atd.) a na vápence Týněčanského krasu. Bližší informace sledujte na stránkách sekce. Přihlášky posílejte nejpozději do konce března elektronicky na jmalicek@seznam.cz.

J. Malíček

Z činnosti členů sekce

13.10. vedli Jan a Jiří Košnarovi botanickou exkurzi, zaměřenou na cévnaté rostliny a mechorosty, do okolí Protivína (mokřadní rezervace Zelendárky, bučina Vysoký Kamýk). K vidění byly především běžné luční a lesní druhy, účastníky exkurze jistě zaujal nález ponožky s bujným porostem *Ceratodon purpureus*.

25.11. vedl Jiří Košnar bryologickou exkurzi v okolí Třeboně (Branská dubina, rašeliníště Soví les). Kromě lesních a rašeliníštních druhů byly demonstrovány také epifytické mechorosty, např. *Tortula papillosa*, bohatě plodné *Platygyrium repens* a někteří zástupci r. *Orthotrichum*.

J. Košnar

10.11. se vypravil za mechorosty do okolí Zlivi Jan Kučera. V některých chvílích se až 10 účastníků vydrželo několik hodin v plískanici předčasně přišedší zimy brouzdat po okolních lesích a písčovnách, za což jim bylo odměnou spatření místních specialit jako *Lophozia capitata*, *Cephaloziella hampeana*, *Pohlia lescuriana* či nově nalezená lokalita *Campylopus introflexus*. Před polednem pak prořídla skupina postupně roztála ve zlivské non-stop nálevně.

J. Kučera